

کتاب : چهل حدیث عزاداری

مؤلف : جواد محدّثی

مقدمه

آتش عشقِ حسینی

عاشورا، روز غم

محرم ، ماه سوگواری

دیده های خندان

سالگرد سوگِ حسین علیه السلام

بودجه عزاداری

نوحه خوانی ستّی

پاداش شعر گفتن برای حسین علیه السلام

سرودن برای اهل بیت علیهم السلام

اصحاب مدح و مرثیه

شعر خوانی در ایام عزا

مرثیه ، نصرت اهل بیت علیهم السلام

کُشته اشک

یک قطره اشک
بهشت ، پاداش عزاداری
به یاد فرزندان فاطمه علیها السلام
سوگواری در خانه ها
اشک علی علیه السلام در سوگ شهدای کربلا
اشک ، حجاب دوزخ
بیست سال گریه
ادب سوگواری
چشمهای اشکبار
احیاء خط اهل بیت علیهم السلام
مجالس حسینی
اشکهای ارزشمند
دلهای سوخته
گریه بر مظلومیت شیعه
ثواب بی حساب
کوثر و اشک
گریه آسمان
گریه و اندوه مطلوب

پیامبر صلی الله علیه و آله و گریه بر شهید

نفسهای تسبیح

فرشتگان سوگوار

گریه بر حسین علیه السلام

مجالسی به یاد ائمه علیهم السلام

آثار گریستن بر حسین علیه السلام

اشک و آمرزش گناه

همدلی با عترت

مقدمه

عزاداری ، احیاء خط خون و شهادت

زندانی کردن (نور) در حصار شب ، شیوه کهن ستمگران حاکم ، در برخورد و مقابله با (حق) بوده است . خط فکری و سیاسی امامان شیعه ، از همین رو همواره از سوی قدرتها، مورد تضییق و محدودیت و انزوای تحمیلی قرار گرفته بود.

طبیعی است که در چنان شرایط، نوشتن و گفتن و سرودن و نشر تفکر و راه و خط آنان ، از اسلوبهای مؤثر شیعه به حساب می آمد و پیروان حق ، با زبان و قلم و شعر و مرثیه و اشک و عزاداری ، در (احیاء امرائمه) و زنده نگهداشتن حماسه ها و بیان فضایلشان تلاش می کردند.

در آن عصر خفقان ، طرح (خط امامان)، نوعی مبارزه سیاسی -
اجتماعی بود و خطرهای در پی داشت .

ذکرها و یادها، جهاد بود.

جلسات انس و دیدار شیعیان ، وسیله ای برای الهام گیری و یافتن
محورهای (وحدت مکتبی) به حساب می آمد و شعر و مرثیه و نوحه و
گریستن و عزاداری بر شهیدان کربلا و سیدالشهدا و مظلومیت اهل بیت
علیهم السلام در آن عصر (نتوانستن)ها، ابعادی از مسأله زنده نگهداشتن
مشعل حق و دعوت به (نور) و (ایمان) بود.

سروده های موضعدار شاعران شیعی ، آنچه که به اهل بیت مربوط می
شد، بطور عمده دو محور اساسی داشت :

۱ - مدایح

۲ - مرثی

استفاده از مدح و مرثیه ، همواره بعنوان اهرمی در دفاع از حق و مبارزه
با حکومت های جور، مورد استفاده قرار می گرفت .

برپایی مراسم سوگواری برای ائمه و احیای خاطره شکوهمند و الهام
بخش حیات و جهاد و شهادتشان ، همواره در تاریخ ، حرکت آفرین و
بیدارگر بوده است .

سنت شعر گفتن و مرثیه خواندن و گریستن و گریانیدن در مجالس سوگ
اهل بیت نیز، مورد تشویق و دستور امامان بود، چرا که عزاداری ،
رساندن صدای مظلومیت آل علی به گوش مسلمانان بود و رسالتی عظیم

داشت . اقامه مجالس به یاد آنان ، بیان رنجهای جانکاه پیشوایان حق و خون دلهای ائمه عدل ، فاش ساختن و آشکار کردنِ ناله مظلومانه آنان در هیاهوی پرفریب اغواگران بود و عزاداری برای شهید، انتقالِ فرهنگِ شهادت به نسلهای آینده تلقی می شد ... و این خط همچنان ادامه یافت ، تا اکنون (۱).

در اینگونه مجالس ، احساس و عاطفه ، به کمک شعور می آید و مکتب عاشورا زنده می ماند و اشک ، زبان گویای احساسهای عمیق یک انسان متعهد و پای بند به خطّ حسینی و کربلایی است .

اشک ، دلیل عشق است و نشانه پیوند.

اشک ، زبان دل است و شاهد شوق .

دلی که به حسین علیه السلام و اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله عشق دارد، بی شک در سوگ آنان می گرید و با این گریه ، مهر و علاقه درونی خود را نشان می دهد و گریه بر حسین علیه السلام تجدید بیعت با (کربلا) و فرهنگ شهادت است و امضای راه خونین شهیدان .

اشک ، خون می سازد و مجاهد و شهید می پرورد.

جبهه های گرم ایران اسلامی در سالهای (دفاع مقدس)، گویاترین و زنده ترین سندی است که نشان می دهد چگونه عشق عاشورایی و مراسم نوحه خوانی و اشک ریختن بر سالار شهیدان ، محرم را ماه (پیروزی خون بر شمشیر) می سازد و اشک را به سلاحی کاری و مؤثر تبدیل می کند.

سابقه عزاداری و سوگواری بر مظلومیت خاندان پیامبر علیهم السّلام بسیار دیرینه است و خود پیامبر و علی و فاطمه و... علیهم السّلام و فرشتگان و کرویّان و جنّ و انس بر مظلومیّت (آل الله) گریسته و مجالس عزّا و گریه برپا کرده اند. حتی انبیای گذشته هم اشکی ریزان و دلی سوزان و توسّل و توجّهی به خاندان عصمت و اسوه های شهادت داشته اند (۲).

شبهه آفرینیهای کج فهمان یا مغرضان نسبت به مساءله گریستن و عزاداری و توسّل و اقامه مراسم و شعائر دینی در سوگ امامان مظلوم و شهید، جز از بی خبری آنان از تعالیم اسلام و دستورها و سنتهای پیامبر اسلام، نشاءت نمی گیرد (۳).

این مجموعه چهل حدیث که پیش رو دارید، برخی از احادیث مربوط به این سنت ارزشمند و سازنده را در بردارد. امید است که آشنایی با فرهنگ دینی و عمل به آن، وسیله نجات ما و سبب شفاعت (اهل بیت) از ما در روز قیامت گردد.

قم - جواد محدثی

فروردین ۱۳۷۵

آتش عشق حسینی

قالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ :

إِنَّ لِقَتْلِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامِ حَرَارَةً فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لَا تَبْرُدُ أَبَدًا.

ترجمه :

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

برای شهادت حسین علیه السلام ، حرارت و گرمایی در دلهای مؤمنان
است که هرگز سرد و خاموش نمی شود.

جامع احادیث الشیعه ، ج ۱۲ ، ص ۵۵۶

عاشورا، روز غم

قال الرضا علیه السلام :

مَنْ كَانَ يَوْمَ عَاشُورَا يَوْمَ مُصِيبَتِهِ وَ حُزْنِهِ وَ بُكَائِهِ جَعَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ يَوْمَ فَرَحِهِ وَ سُورِهِ.

ترجمه :

امام رضا علیه السلام فرمود:

هر کس که عاشورا، روز مصیبت و اندوه و گریه اش باشد، خداوند روز
قیامت را برای او روز

شادی و سرور قرار می دهد.

لبحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۸۴

محرم ، ماه سوگواری

قال الرضا علیه السلام :

انَّ أَبِي إِذَا دَخَلَ شَهْرَ الْمُحَرَّمِ لَا يُرَى ضَاحِكًا وَ كَانَتْ الْكَابَةُ تُغَلِبُ عَلَيْهِ
حَتَّى يَمْضِيَ مِنْهُ عَشْرَةُ أَيَّامٍ، فَإِذَا كَانَ الْيَوْمُ الْعَاشِرُ كَانَ ذَلِكَ الْيَوْمُ يَوْمَ
مُصِيبَتِهِ وَ حُزْنِهِ وَ بُكَائِهِ ...

ترجمه :

امام رضا علیه السلام فرمود:

هرگاه ماه محرم فرا می رسید، پدرم (موسی بن جعفر علیه السلام) دیگر خندان دیده نمی شد و غم و افسردگی بر او غلبه می یافت تا آن که ده روز از محرم می گذشت، روز دهم محرم که می شد، آن روز، روز مصیبت و اندوه و گریه پدرم بود.

امالی صدوق، ص ۱۱۱

دیده های خندان

قال رسول الله صلى الله عليه وآله :

يا فاطمة! كلُّ عَيْنٍ بأكْيَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا عَيْنُ بَكْتٍ عَلَى مُصَابِ الْحُسَيْنِ فَإِنَّهَا ضاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ بِنَعِيمِ الْجَنَّةِ.

ترجمه :

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله فرمود:

فاطمه جان! روز قیامت هر چشمی گریان است؛ مگر چشمی که در مصیبت و عزای حسین گریسته باشد، که آن چشم در قیامت خندان است و به نعمتهای بهشتی مزده داده می شود.

بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۹۳

سالگرد سوگ حسین علیه السلام

عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَام :

نِيحَ عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ سَنَةً فِي كُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ وَ ثَلَاثَ سِنِينَ مِنْ الْيَوْمِ
الَّذِي أُصِيبَ فِيهِ.

ترجمه :

حضرت صادق علیه السلام فرمود:

یک سال تمام ، هر شب و روز بر حسین بن علی علیه السلام نوحه خوانی
شد و سه سال ، در روز شهادتش سوگواری برپا گشت .

بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۱۰۲

بودجه عزاداری

قال الصادق علیه السلام :

قال لي أبي : يا جعفر! أوقف لي من مالي كذا وكذا النوادب تندبني عشر
سنين بمني أيام مني .

ترجمه :

امام صادق علیه السلام می فرماید:

پدرم امام باقر علیه السلام به من فرمود:

ای جعفر! از مال خودم فلان مقدار وقف نوحه خوانان کن که به مدت
ده سال در (منا) در ایام حج، بر من نوحه خوانی و سوگواری کنند.

بحارالانوار، ج ۴۶، ص ۲۲۰

نوحه خوانی سنتی

عن أبي هارون المكفوف قال :

ترجمه :

دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لِي : أَتَشِدُّنِي ، فَأَعَشِدُّهُ فَقَالَ : لَا ،
كَمَا تُنْشِدُونَ وَ كَمَا تَرْتِيهِ عِنْدَ قَبْرِه ...

ابو هارون مكفوف می گوید:

خدمت حضرت صادق علیه السلام رسیدم . امام به من فرمود: (برایم شعر
بخوان). پس برایش اشعاری خواندم . فرمود: اینطور نه ، همان طور که
(برای خودتان) شعر خوانی می کنید و همانگونه که نزد قبر حضرت
سیدالشهدا مرثیه می خوانی .

بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۸۷

پاداش شعر گفتن برای حسین علیه السلام

قال الصادق عليه السلام :

مَا مِنْ أَحَدٍ قَالَ فِي الْحُسَيْنِ شِعْرًا فَبَكَى وَ أَبْكَى بِهِ إِلَّا أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ وَ
غَفَرَ لَهُ.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام به جعفر بن عوفان فرمود:

هیچ کس نیست که درباره حسین علیه السلام شعری بسراید و بگرید و با
آن بگریاند مگر آن که خداوند، بهشت را بر او واجب می کند و او را
می آمرزد.

رجال شیخ طوسی ، ص ۲۸۹

سرودن برای اهل بیت علیهم السلام

قال الصادق علیه السلام :

مَنْ قَالَ فِينَا بَيْتَ شَعْرِ بَنِي اللَّهِ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

هر کس در راه ما و برای ما یک بیت شعر بسراید، خداوند برای او خانه ای در بهشت، بنا می کند.

وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۴۶۷

اصحاب مدح و مرثیه

قال الصادق علیه السلام :

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ فِي النَّاسِ مَنْ يَفِدُ إِلَيْنَا وَ يَمْدَحُنَا وَ يَرْتِي لَنَا.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

خدا را سپاس که در میان مردم، کسانی را قرار داد که به سوی ما می آیند و بر ما وارد می شوند و ما را مدح و مرثیه می گویند.

وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۴۶۹

شعر خوانی در ایام عزاء

قال الرضا علیه السلام :

يَا دَعْبِلُ! أَحَبُّ أَنْ تُنْشِدَنِي شِعْرًا فَإِنَّ هَذِهِ الْيَّامَ أَيَّامُ حُزْنٍ كَانَتْ عَلَيْنَا
أَهْلُ الْبَيْتِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ .

ترجمه :

امام رضا عليه السلام به دعبل (شاعر اهل بیت) فرمود.

ای دعبل ! دوست دارم که برایم شعری بسرایي و بخوانی ، چرا که این
روزها (ایام عاشورا) روز اندوه و غمی است که بر ما خاندان رفته است .

جامع احادیث الشیعه ، ج ۱۲ ، ص ۵۶۷

مرثیه ، نصرت اهل بیت علیهم السلام

عَنْ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ :

يَا دَعْبِلُ! ارْثِ الْحُسَيْنَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّتَ نَاصِرُنَا وَ مَادِحُنَا مَا دُمْتَ حَيًّا فَلَا
تُقْصِرُ عَنْ نَصْرِنَا مَا اسْتَطَعْتَ.

ترجمه :

امام رضا عليه السلام فرمود:

ای دعبل ! برای حسین بن علی علیه السلام مرثیه بگو، تو تا زنده ای ،
یاور و ستایشگر مایی ، پی تا می توانی ، از یاری ما کوتاهی مکن .

جامع احادیث الشیعه ، ج ۱۲ ، ص ۵۶۷

قال عليُّ عليه السلام :

إِنَّ اللَّهَ ... اخْتَارَ لَنَا شِيعَةً يَنْصُرُونَنَا وَ يَفْرَحُونَ بِفَرَحِنَا وَ يَحْزَنُونَ لِحُزْنِنَا.

ترجمه :

علی علیه السلام فرمود:

خداوند برای ما، شیعیان و پیروانی برگزیده است که ما را یاری می کنند، با خوشحالی ما خوشحال می شوند و در اندوه و غم ما، محزون می گردند.

غردالحکم، ج ۱، ص ۲۳۵

کُشته اشک

قال الحسینُ علیه السلام :

أَنَا قَتِيلُ الْعَبْرَةِ

لَا يَذْكُرُنِي مَوْ مِنْ إِلَّا بَكِي .

ترجمه :

حسین بن علی علیه السلام فرمود:

من کُشته اشکم . هیچ مؤ منی مرا یاد نمی کند مگر آنکه (بخاطر مصیبت‌هایم) گریه می کند.

بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۷۹

يَكُ قَطْرَهُ اشك

قال الحسینُ علیه السلام :

مَنْ دَمَعَتْ عَيْنَاهُ فِينَا قَطْرَةٌ بَوَّاءَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ الْجَنَّةَ.

ترجمه :

حسین بن علی علیه السلام فرمود:

چشمان هر کس که در مصیبت‌های ما قطره‌ای اشک بریزد، خداوند او را در بهشت جای می‌دهد.

احقاق الحق، ج ۵، ص ۵۲۳

بهشت، پاداش عزاداری

قال علی بن الحسین السّجّاد علیه السلام :

أَيُّمَا مُؤْمِنٍ دَمَعَتْ عَيْنَاهُ لِقَتْلِ الْحُسَيْنِ وَمَنْ مَعَهُ حَتَّى يَسِيلَ عَلَى خَدَّيْهِ
بَوَاءَهُ اللَّهُ فِي الْجَنَّةِ غُرَفًا.

ترجمه :

امام سجّاد علیه السلام فرمود:

هر مؤمنی که چشمانش برای کشته شدن حسین بن علی علیه السلام و همراهانش اشکبار شود و اشک بر صورتش جاری گردد، خداوند او را در غرفه‌های بهشتی جای می‌دهد.

ینابیع الموده، ص ۴۲۹

به یاد فرزندان فاطمه علیها السلام

قال السّجّاد علیه السلام :

إِنِّي لَمْ أَذْكُرْ مَصْرَعَ بَنِي فَاطِمَةَ إِلَّا خَنَقْتَنِي لِذَلِكَ عَبْرَةً.

ترجمه :

امام سجّاد علیه السلام فرمود:

من هرگز شهادتِ فرزندانِ فاطمه علیها السّلام را به یاد نیاوردم ، مگر آنکه بخاطر آن ، چشمانم اشکبار گشت .

بحارالانوار، ج ۴۶، ص ۱۰۹

سوگواری در خانه ها

قال الباقر علیه السّلام :

كَيْهٍ وَ يَأْمُرُ مَنْ فِي دَارِهِ بِالْبُكَاءِ عَلَيْهِ وَ يُقِيمُ فِي دَارِهِ مُصِيبَتَهُ بِإِظْهَارِ الْجَزَعِ عَلَيْهِ وَ يَتَلَقُّونَ بِالْبُكَاءِ بَعْضُهُمْ بَعْضاً فِي الْبُيُوتِ وَ لِيُعَزَّ بَعْضُهُمْ بَعْضاً بِمُصَابِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السّلام .

ترجمه :

امام باقر علیه السّلام نسبت به کسانی که در روز عاشورا نمی توانند به زیارت آن حضرت بروند، اینگونه دستور عزاداری دادند و فرمودند:

علیه السّلام ندبه و عزاداری و گریه کند و به اهل خانه خود دستور دهد که بر او بگریند و در خانه اش با اظهار گریه و ناله بر حسین علیه السّلام ، مراسم عزاداری برپا کند و یکدیگر را با گریه و تعزیت و تسلیت گویی در سوگ حسین علیه السّلام در خانه هایشان ملاقات کنند.

کامل الزیارات ، ص ۱۷۵

اشک علی علیه السّلام در سوگ شهدای کربلا

قال الباقر علیه السّلام :

بَلَا فِي اثْنَيْنِ مِنْ أَصْحَابِهِ قَالَ: فَلَمَّا مَرَّ بِهَا تَرَقَّرَتْ عَيْنَاهُ لِلْبُكَاءِ ثُمَّ قَالَ: هَذَا
مَنَاخُ رِكَابِهِمْ وَ هَذَا مُلْقَى رِحَالِهِمْ وَ هِيَهُنَا تُهْرَاقُ دِمَاؤُهُمْ، طَوْبِي لَكَ مِنْ
تُرْبَةٍ عَلَيْكَ تُهْرَاقُ دِمَاءُ الْآلِ حَبَّةً.

ترجمه :

امام باقر علیه السلام فرمود:

امیرالمؤمنین علیه السلام با دو تن از یارانش از (کربلا) گذر کردند،
حضرت ، هنگام عبور از آنجا، چشمهایش اشک آلود شد، سپس فرمود:
اینجا مرکبهایشان بر زمین می خوابد، اینجا محلّ بارافکندنشان است و
اینجا خونهایشان ریخته می شود، خوشا به حال تو ای خاکی که خون
دوستان بر روی تو ریخته می شود!

بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۵۸

اشک ، حجاب دوزخ

قال الباقر علیه السلام :

مَا مِنْ رَجُلٍ ذَكَرَنَا أَوْ ذُكِرْنَا عِنْدَهُ يَخْرُجُ مِنْ عَيْنَيْهِ مَاءٌ وَلَوْ مِثْلَ جَنَاحِ
الْبَعُوضَةِ إِلَّا بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَ جَعَلَ ذَلِكَ الدَّمْعَ حِجَابًا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ
النَّارِ.

ترجمه :

امام باقر علیه السلام پس از شنیدن سروده های (کمیت) درباره اهل
بیت ، گریست و سپس فرمود:

هیچ کس نیست که ما را یاد کند، یا نزد او از ما یاد شود و از چشمانش هر چند به اندازه بال پشه ای اشک آید، مگر آنکه خداوند برایش در بهشت، خانه ای بنا کند و آن اشک را حجاب میان او و آتش دوزخ قرار دهد.

الغدیر، ج ۲، ص ۲۰۲

بیست سال گریه

قال الصادق علیه السلام :

بَكَى عَلَى بْنِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ عِشْرِينَ سَنَةً وَ مَا وَضَعَ بَيْنَ يَدَيْهِ طَعَامٌ إِلَّا بَكَى .

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

امام زین العابدین علیه السلام بیست ساله (به یاد عاشورا) گریست و هرگز طعامی پیش روی او نمی گذاشتند مگر اینکه گریه می کرد.

بحار الانوار، ج ۴۶، ص ۱۰۸

ادب سوگواری

قال الصادق علیه السلام :

لَمَّا مَاتَ إِبْرَاهِيمُ بْنُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ حَمَلَتْ عَيْنُ رَسُولِ اللَّهِ بِالْدُمُوعِ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ :

تَدْمَعُ الْعَيْنُ وَ يَحْزَنُ الْقَلْبُ وَ لَا نَقُولُ مَا يُسْخِطُ الرَّبَّ وَ إِنَّا بِكَ يَا إِبْرَاهِيمَ
لَمَحْزُونُونَ.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

چون ابراهیم - پسر رسول خدا - از دنیا رفت ، چشم پیامبر پر از اشک
شد. سپس پیامبر فرمود:

چشم ، اشکبار می شود و دل غمگین می گردد، ولی چیزی نمی گوئیم
که خدا را به خشم آورد، و ما در سوگ تو - ای ابراهیم - اندوهناکیم .

بحارالانوار، ج ۲۲، ص ۱۵۷

چشمهای اشکبار

قال الصادق عليه السلام :

مَنْ ذُكِرْنَا عِنْدَهُ فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ حَرَّمَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَلَى النَّارِ.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

نزد هر کس که از ما (و مظلومیت ما) یاد شود و چشمانش پر از اشک
گردد، خداوند چهره اش را بر آتش دوزخ حرام می کند.

بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۸۵

احیاء خط اهل بیت علیهم السلام

قال الصادق عليه السلام :

تَزَاوَرُوا وَتَلَاَقُوا وَتَذَاكُرُوا وَ أَحْيُوا أَمْرَنَا.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

به زیارت و دیدار یکدیگر بروید، با هم به سخن و مذاکره بنشینید و امر ما را (:کنایه از حکومت و رهبری) زنده کنید.

بحارالانوار، ج ۷۱، ص ۳۵۲

مجالس حسینی

قال الصادق علیه السلام للفضیل :

تَجْلِسُونَ وَ تُحَدِّثُونَ؟ فَقَالَ: نَعَمْ، قَالَ: إِنَّ تِلْكَ الْمَجَالِسَ أَحَبُّهَا فَأَحْيُوا أَمْرَنَا، فَرَحِمَ اللَّهُ مَنْ أَحْيَى أَمْرَنَا.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام از (فضیل) پرسید:

آیا (دور هم) می نشینید و حدیث و سخن می گوید؟

گفت : آری

فرمود: اینگونه مجالس را دوست دارم ، پس امر (امامت) ما را زنده بدارید. خدای رحمت کند کسی را که امر و راه ما را احیا کند.

وسائل الشیعه ، ج ۱۰، ص ۳۹۲

اشکهای ارزشمند

قال الصادق عليه السلام :

... رَحِمَ اللَّهُ دَمْعَتَكَ، أَمَا إِنَّكَ مِنَ الَّذِينَ يُعَدُّونَ مِنْ أَهْلِ الْجَزَعِ لَنَا
وَالَّذِينَ يَفْرَحُونَ لِفَرَحِنَا وَ يَحْزَنُونَ لِحُزْنِنَا، أَمَا إِنَّكَ سَتَرَى عِنْدَ مَوْتِكَ
حُضُورَ آبَائِي لَكَ... .

ترجمه :

امام صادق علیه السلام ، به (مسمع) که از سوگواران و گریه کنندگان بر
عزای حسینی بود، فرمود:

خدای ، اشک تو را مورد رحمت قرار دهد. آگاه باش ، تو از آنانی که
از دلسوختگان ما به شمار می آیند، و از آنانی که با شادی ما شاد می
شوند و با اندوه ما غمگین می گردند.

آگاه باش ! تو هنگام مرگ ، شاهد حضور پدرانم بر بالین خویش خواهی
بود.

وسائل الشیعه ، ج ۱۰، ص ۳۹۷

دلهای سوخته

قال الصادق عليه السلام :

اَللّٰهُمَّ ... وَ اَرْحَمَ تِلْكَ الْاَعْيُنَ الَّتِي جَرَتْ دُمُوعُهَا رَحْمَةً لَّنَا وَ اَرْحَمَ تِلْكَ
الْقُلُوبَ الَّتِي جَزَعَتْ وَ احْتَرَقَتْ لَّنَا وَ اَرْحَمَ الصَّرَخَةَ الَّتِي كَانَتْ لَّنَا.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام بر سجاده خود نشسته و بر زائران و سوگواران
اهل بیت ، چنین دعا می کرد و می فرمود:

خدایا ... آن دیدگان را که اشکهایش در راه ترحم و عاطفه بر ما جاری
شده و دلهایی را که بخاطر ما نالان گشته و سوخته و آن فریادها و ناله
هایی را که در راه ما بوده است ، مورد رحمت قرار بده .

بحارالانوار، ج ۹۸، ص ۸

گریه بر مظلومیت شیعه

قال الصادق علیه السلام :

مَنْ دَمَعَتْ عَيْنُهُ فِينَا دَمْعَةً لِدَمِّ سَفِكَ لَنَا أَوْ حَقٌّ لَنَا نُقِصْنَاهُ أَوْ عَرَضٍ أَنْتَهَكَ
لَنَا أَوْ لِحَدٍّ مِنْ شِيعَتِنَا بَوَّاءَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِهَا فِي الْجَنَّةِ حُقْبًا.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

هر کس که چشمش در راه ما گریان شود، بخاطر خونی که از ما ریخته
شده است ، یا حقی که از ما گرفته اند، یا آبرویی که از ما یا یکی از
شیعیان ما برده و هتک حرمت کرده اند، خدای متعال به همین سبب ، او
را در بهشت جاودان ، برای ابد جای می دهد.

امالی شیخ مفید، ص ۱۷۵

ثواب بی حساب

قال الصادق علیه السلام :

لِكُلِّ شَيْءٍ ثَوَابٌ إِلَّا الدَّمْعَةَ فِينَا.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

هر چیزی پاداش و مزدی دارد، مگر اشکی که برای ما ریخته شود (که چیزی با آن برابری نمی کند و مزد بی اندازه دارد).

جامع احادیث الشیعه ، ج ۱۲، ص ۵۴۸

کوثر و اشک

قال الصادق علیه السلام :

مَا مِنْ عَيْنٍ بَكَتْ لَنَا إِلَّا نُعِمْتَ بِالنَّظَرِ إِلَى الْكَوْثَرِ وَ سُقِيتَ مِنْهُ.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

هیچ چشمی نیست که برای ما بگرید، مگر اینکه برخوردار از نعمت نگاه به (کوثر) می شود و از آن سیرابش می کنند.

جامع احادیث الشیعه ، ج ۱۲، ص ۵۵۴

گریه آسمان

عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

يَا زُرَّارَةُ! إِنَّ السَّمَاءَ بَكَتْ عَلَى الْحُسَيْنِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

ای زرارہ! آسمان چهل روز، در سوگ حسین بن علی علیه السلام گریه کرد.

جامع احادیث الشیعه، ج ۱۲، ص ۵۵۲

گریه و اندوه مطلوب

قال الصادق علیه السلام:

ترجمه:

كُلُّ الْجَزَعِ وَ الْبُكَاءِ مَكْرُوهٌ سِوَى الْجَزَعِ وَ الْبُكَاءِ عَلَى الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَام

امام صادق علیه السلام فرمود:

هر نالیدن و گریه ای مکروه است، مگر ناله و گریه بر حسین علیه السلام.

بحار الانوار، ج ۴۵، ص ۳۱۳

پیامبر صلی الله علیه و آله و گریه بر شهید

قال الصادق علیه السلام:

إِنَّ النَّبِيَّ لَمَّا جَاءَتْهُ وَفَاةُ جَعْفَرِ بْنِ أَبِي طَالِبٍ وَ زَيْدِ بْنِ حَارِثَةَ كَانَ إِذَا دَخَلَ بَيْتَهُ كَثُرَ بُكَائُهُ عَلَيْهِمَا جِدًّا وَ يَقُولُ: كَانَا يُحَدِّثَانِي وَ يُؤْنِسَانِي فَذَهَبَا جَمِيعًا.

ترجمه:

امام صادق علیه السلام فرمود:

وقتی خبر شهادت جعفر بن ابی طالب و زید بن حارثه به پیامبر خدا رسید، از آن پس هرگاه وارد خانه می شد، بر آن دو شهید بشدت می گریست و می فرمود:

آن دو شهید، با من هم سخن و همدم و انیس بودند، و هر دو رفتند! ...

من لایحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۷۷

نَفْسَهای تَسْبِیح

قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

نَفْسُ الْمَهْمُومِ لِظُلْمِنَا تَسْبِیحٌ

وَهُمُّهُ لَنَا عِبَادَةٌ وَكِتْمَانُ سِرِّنا جِهَادٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. ثُمَّ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

يَجِبُ أَنْ يُكْتَبَ هَذَا الْحَدِيثُ بِالذَّهَبِ.

ترجمه :

امام صادق علیه السلام فرمود:

نَفْسِ کسی که بخاطر مظلومیت ما اندوهگین شود، تسبیح است و اندوهش برای ما، عبادت است و پوشاندن راز ما جهاد در راه خداست .

سپس امام صادق علیه السلام افزود:

این حدیث را باید با طلا نوشت !

امالی شیخ مفید، ص ۳۳۸

فرشتگان سوگوار

قال الصادق عليه السلام :

أَرْبَعَةُ أَلْفٍ مَلَكٍ عِنْدَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ شُعْتُ غُفْرَانُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

ترجمه :

امام صادق عليه السلام فرمود:

چهار هزار فرشته نزد قبر سیدالشهدا علیه السلام ژولیده و غبار آلود، تا روز قیامت بر آن حضرت می گریند.

کامل الزیارات ، ص ۱۱۹

گریه بر حسین علیه السلام

قال الرضا عليه السلام :

يَا ابْنَ شَيْبٍ! إِنْ كُنْتَ بَاكِياً لَشَيْءٍ فَأَبْكِ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَإِنَّهُ ذُبِحَ كَمَا يُذْبَحُ الْكَبْشُ.

ترجمه :

امام رضا علیه السلام به (ریان بن شیب) فرمود:

ای پسر شیب! اگر بر چیزی گریه می کنی ، بر حسین بن علی بن ابی طالب علیه السلام گریه کن ، چرا که او را مانند گوسفند سر بریدند.

بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۲۸۶

مجالسی به یاد آئمه علیهم السلام

قال الرضا عليه السلام :

مَنْ جَلَسَ مَجْلِسًا يُحْيِي فِيهِ أَمْرُنَا
لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ.

ترجمه :

امام رضا علیه السلام فرمود:

هر کس در مجلسی بنشیند که در آن ، امر (و خطّ و مرام ما) احیا می
شود، دلش در روزی که دلها می میرند، نمی میرد.

بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۷۸

آثار گریستن بر حسین علیه السلام

قال الرضا عليه السلام :

فَعَلَى مِثْلِ الْحُسَيْنِ فَلْيَبْكِ الْبَاكُونَ
فَإِنَّ الْبُكَاءَ عَلَيْهِ يَحُطُّ الذُّنُوبَ الْعِظَامَ.

ترجمه :

امام رضا علیه السلام فرمود:

گریه کنندگان باید بر کسی همچون حسین علیه السلام گریه کنند، چرا
که گریستن برای او، گناهان بزرگ را فرو می ریزد.

بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۲۸۴

اشک و آمرزش گناه

قال الرضا عليه السلام :

يَا بَنَ شَيْبٍ! إِنَّ بَكَيْتَ عَلَى الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ حَتَّى تَصِيرَ دُمُوعُكَ عَلَى خَدَّيْكَ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتَهُ صَغِيرًا كَانَ أَوْ كَبِيرًا قَلِيلًا كَانَ أَوْ كَثِيرًا.

ترجمه :

امام رضا علیه السلام فرمود:

ای پسر شیب! اگر بر حسین علیه السلام آن قدر گریه کنی که اشکهایت بر چهره ات جاری شود، خداوند همه گناهانت را که مرتکب شده ای می آمرزد؛ کوچک باشد یا بزرگ ، کم باشد یا زیاد.

امالی صدوق ، ص ۱۱۲

همدلی با عترت

قال الرضا عليه السلام :

إِنْ سَرَّكَ أَنْ تَكُونَ مَعَنَا فِي الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَانِ فَاحْزَنْ لِحُزْنِنَا وَافْرَحْ لِفَرَحِنَا.

ترجمه :

امام رضا علیه السلام به ریان بن شیب فرمود:

اگر تو را خوشحال می کند که در درجات والای بهشت با ما باشی ، پس در اندوه ما غمگین باش و در شادی ما خوشحال باش .

جامع احادیث الشیعه ، ج ۱۲ ، ص ۵۴۹